



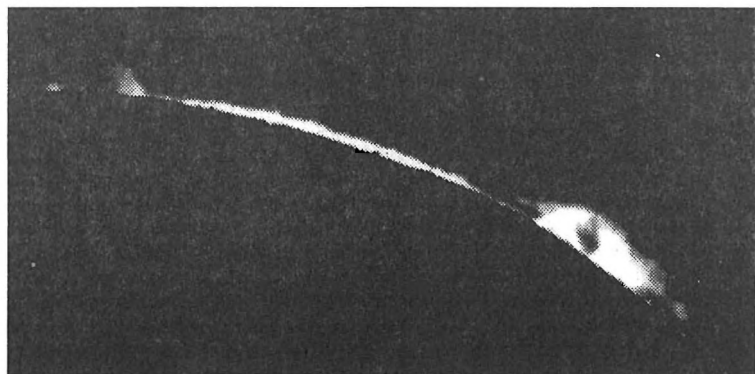
Nap

Észlelő	Észl.	Módszer	Műszer
Áldott Gábor (Budapest)	4	pr,r	8 L
Bartha Lajos (Budapest)	21	v	4 L
Glász Gábor (Környe)	7	v,r	6,2 T
Iskum József (Budapest)	4	v,H,f	10 L
Mécs Miklós (Esztergom)	16	v,r,tá	6,3 L
Prehoffer Elemér (Budapest)	13	v,pr,tá	8 L
Ravasz Bálint (Gyopárosfürdő)	14	v,pr	5 L
Szeiber Károly (Budapest)	13	v,pr	6,3 L
Vaskúti György (Vaskút)	2	v,pr	20 T

Észlelések száma:	94	Foltcsoport MDF:	0,6
Észlelt napok száma:	24	Fáklyamező mdf:	0,4
Inaktív napok száma:	12		

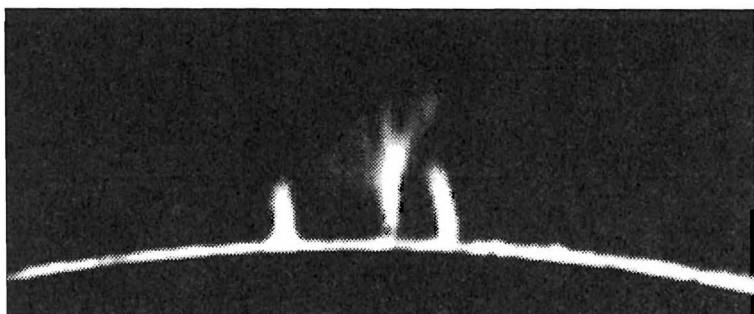
Rövidítések: v= vizuális módszer, r= részletrajz, f= fotó, pr= projekciós módszer, H= H α észlelés, tá= táblázatos adatok, j= jegyzet, AA= aktív terület, MDF= átlagos napi gyakoriság, PU= penumbra, U= umbra, CM= centrálmeridián.

A novemberi napaktivitás is a már megszokott módon kezdődött. 8-áig se folt, se fáklya. 9-én a K-i peremen kicsi fáklyamezőben kicsi pórus tűnt fel -5° -on. Egy napig volt látható. A következő pórus 13-án tűnt fel a K-i perennél, fáklyamezőben, 0° -on. Négy napig élt.



Októberi protuberanciák: 1996.10.01. 13:50 UT (fotó: Iskum J.)

16-án tűnt fel a K-i negyedben egy bipórus. 19-én még pórus, de 23-án már D típusú AA. Ezen a napon a K-i negyedben is látható már egy szép, fejlődő D típusú AA, mely 21-én keletkezett a K-i peremen egy pórusból. 20/21-én van CM-en 4° -on. 26-ai nyugvásáig lassan bomlik, de még mindig D típusú.



Protuberancia 1996.10.23-án 12:54 UT-kor (fotó: Iskum J.)

A másik csoport nagyon aktív, eleinte a vezető folt kisebb, egyszerűbb, a követő nagyobb és összetett. 26-án van a CM-en -5° -on. 25-én már a vezető a nagyobb, a maximális átmérő 60 ezer km, szabadszemes, hossza 140 ezer km. 27-én a követő egy PU-ban van, mely később darabolódik. 23-án a K-i csoportot $H\alpha$ fényben nézve fler tűnt fel a követőben 12:45 és 12:55 UT-kor; valamint nagyon kis kontraszttal a csoport tengelyére merőleges két szürke ösvény 13:25–13:30 UT-kor. Valószínűleg egy nagyon sűrű filamentet láthattam. Ebben az AA-ban Bartha L. is látott pár érdekességet. 23-án és 29-én a követő DK-i U-ján vörös umbrahatárt, valamint 29-én 10:50 UT-kor a vezetőben egy fényes pontot (fler?).

ISKUM JÓZSEF

Hosszú foltmentes időszak — és egy kétséges folt

A rendszeres napmegfigyelők szeptember–október során tapasztalhatták, hogy a napfelszín szokatlanul csendes. Szeptember 8-án még látszott egy apró foltocská, de ezt követően majdnem 7 héten át nem látszott folt a Napon.

Bruce Hardie, a Brit Csillagászati Egyesület Nap Szakcsoportjának vezetője szerint 1996. szeptember 8. és október 25. között, vagyis 47 napon át volt foltmentes a napfelszín. Az elmúlt évtizedek naptevékenységi ciklusai során ez rekord időtartannak számít. Az előző minimum idején, 1986 júniusában ui. 30 nap volt a leghosszabb időtartam, amely alatt nem volt észlelhető napfolt. Úgy tűnik, hogy a jelenlegi időszak egyike a legmélyebb minimumoknak.

Ezzel kapcsolatban utalnunk kell az 1996/12. Meteor 26. oldalán közölt adatra, amely szerint október 20-án egy bipoláris pórús tűnt fel a Nap keleti negyedében. A rendelkezéseimre álló havijelentések egyike sem tünteti fel ezt a foltocskát. A BAA körlevele a Föld legkülönbözőbb pontjain működő 60 észlelő adatai alapján okt. 20-án aktív területet nem jelez, az első foltészlelés okt. 25-én történt ($R = 13$), amely a következő napon is látszott; majd okt. 27-én egy új, magányos pórús tűnt fel ($R = 11$). Mindkét foltocská már az új ciklushoz tartozik: az első a $+28^\circ$ (északi) heliografikus szélességen, a második a -16° (déli) szélességen jelentkezett. A grazi egyetem kanzellőhochei napobszervatóriumában a jelzett napon szintén foltmentes volt a fotoszféra, ott okt. 25–26. és 27–28. napokon észleltek egy-egy pórúst. Megjegyzendő, hogy az osztrák észleléseket a brüsszeli Solar Index Data Center adataival ellenőrzik, és alkalmanként kiegészítik vagy helyesbitik.

Elképzelhető, hogy a kétséges hazai észlelés egy nagyon rövid életű pórúst regisztrált, de az sem kizárt, hogy egy nagyobb granulaközi „lyukat” jelzett. (B.L.)